

अभियान

सप्ताहिक

ABHIYAN WEEKLY

abhiyanweekly40@gmail.com

वर्ष : ३७ / अंक : ४७ / २०७७ असार १९ गते शुक्रबार / 3 July., 2020 / मूल्य रु. ९०/-

पार्टी सञ्चालनको खर्च राज्यकोषबाटै

काठमाडौं । २०४५ सालको राजनीतिक परिवर्तन र २०६२/६३ मा भएको आन्दोलनपछि प्रधानमन्त्रीको सरकारी निवासलाई प्रधानमन्त्रीहरूले पार्टी कार्यालय नै बनाइरहेका छन् । पछिलो समयमा नेपाल कम्युनिष्ट पार्टीको स्थायी समितिको बैठक देखि पार्टीको सचिवालय बैठक हुँदै केन्द्रीय समितिको बैठकमा पनि प्रधानमन्त्रीको सरकारी निवास बालुवटारमै बस्ने आएका छन् । तत्कालिन नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी र माओवादी केन्द्र एकीकरण भएपश्चातु नेपाल कम्युनिष्ट पार्टीको केन्द्रीय समितिको जन्म बैठक प्रधानमन्त्रीको सरकारी निवासमै बसेको थियो । पार्टीका केन्द्रीय सदस्यहरूलाई प्रधानमन्त्रीको सरकारी निवासमै शपथ ग्रहणसम्म गराइएको थियो । त्यतिमात्र होइन पार्टीको भातृ संगठनहरूको बैठक र शपथ ग्रहणहरू समेत प्रधानमन्त्री निवासमै बस्ने गरेका हुनाले

»» बाँकी ८ पेजमा

तागीलाई www.abhiyanonline.com.np ला पनि पढ्न सकिन्छ ।

प्रधानमन्त्री ओलीको बेकारको बक्कास

काठमाडौं । नेपाल कम्युनिष्ट पार्टीका अध्यक्ष एवं प्रधानमन्त्री केपी ओलीले मदन भण्डारीको ६९ औं जन्मजयन्त्रीको कार्यक्रममा बोल्दै नेपालको नक्सा प्रकाशित गरेको कारण आफुलाई प्रधानमन्त्री बाट हटाउन खोजको आरोप लगाएका छन् । मदनभण्डारी फउन्डेसनद्वारा आयोजित कार्यत्रयमा प्रधान निवास बालुवटारमा रहेको हलमा भावाको थियो जहाँ जारी नेपालका स्थायी समितिको बैठकमा प्रधानमन्त्री ओली अनुपस्थित भएका थिए । मदन भण्डारी फउन्डेसनका सदस्य हरु अधिकारी ओली पक्षीय नेताहरु मात्र सहभागी भएका थिए । प्रधानमन्त्री ओलीले त्यहाँ एक घट्टा भन्दा बढी भाषण गर्दै भनेका थिए मलाई हटाउन भारत लागि परेको छ भनेर । त्यसमा नेपालकै नेताहरु सामेल भएको

»» बाँकी ८ पेजमा

ओलीविरुद्ध भैसेपार्टी, सातदोबाटोदेखि भफ्मिसखेलसम्म मोर्चा

काठमाडौं । केपी ओलीले राखेका कुनै पनि प्रस्तावमा प्रचण्ड कित्ता मान्वेवाला देखिएन । अब ओलीले कि त कम्त्र कसेर मध्यावधितर जानुपर्छ, कि पार्टी फोडेर काँपेसँग मिलेर सरकार बनाउनु पर्छ । अन्यथा राजीनामा दिनुको बिकल्प छैन ।

भर्खर भर्खर किड्नी फेरेका ओलीको स्वास्थ्य कमजोर छ । स्थायी समिति बैठकमा प्रचण्ड, माधव नेपाल, भफ्नाथ खनाल, नारायणकाजीहरूले एकदलो भएर सरकार र पार्टी चलाउन असफल भएकाले

»» बाँकी ६ पेजमा

कृषकले मल प्रयोग गर्न जानेन रे !

काठमाडौं । सत्ताधारी रहेका कृषि कान्तिक तुला तुला कुरा गरेर चर्चामा आएका कृषि तथा पशुपती विकासमन्त्री घनश्याम भुसालले ४० वर्ष देखि कृषि क्षेत्रलाई जानी जानी विगारिएको आरोप लगाउँदै आगामी तीन वर्षभित्रमा कृषिमा सुधार ल्याउने वताएता पनि त्यसलाई पत्त्याउने आधारहरू देखिएका छैन । भुसाल कृषिमन्त्री भएको ६ महिना सम्म पनि कृषकलाई आवश्यक पर्ने मलखादको व्यवस्था गर्न नसकेर आलोचनाका पात्र वनिरहेका बेला लकडाउनले गर्वा मल आयात हुन नसकेको भद्रै परिण खोजिरहेका छन् । गत चैत्र ११ गते देखि मुलुकमा लकडाउन लागू गरिएका भएपनि अत्यावश्यक वस्तुहरूको आयात रोकिएका थिएन । मलखादलाई समेत

सरकारले अत्यावश्यक वस्तुमा राखेको थियो । कृषि मन्त्रालय यस भन्दा अगाडी पनि नेपाल कम्युनिष्ट पार्टीका मन्त्रीहरूले समावै आएका

»» बाँकी ८ पेजमा

व्यक्ति परिवर्तन भएपनि समस्याको समाधान हुन सक्दैन

काठमाडौं । सत्ताधारी दल नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी भित्रको आन्तरिक द्वन्द्वले गर्दा मुलुक एक पटक फेरी आन्तरिक द्वन्द्वमा फसन सक्ने सम्भावना देखिएको छ । तत्कालिन अवश्यमा नेपाल र माओवादी केन्द्रीय भएको एकीकरण नै गलत ढंगबाट भएको थियो भन्ने प्रमाणित भएको छ । तत्कालिन नेपाल एमालेको महाविधेशनबाट चुनिएका पार्टी अध्यक्ष केपी ओली थिए । तत्कालिन माओवादी केन्द्रिका अध्यक्ष पुष्टकमल दाहाल पनि माओवादीको महाविधेशनबाट चुनिएका थिए भन्ने दाहाल भन्ने हात उठाएर चुनिएका व्यक्ति थिए । त्यसै कारण एकीकृत पार्टीको महाविधेशनबाट अध्यक्ष नयुनिएसम्म तत्कालिन पार्टीका अध्यक्षलाई हटाउन सकिने अवस्था देखिएको छैन ।

जमिटीहरूस्ती तत्कालिन नेपाल एमालेभित्रको दम्पते गर्दा प्रधानमन्त्री समेत रहेका ओलीमाथि संकट बढाए गएको छ । तत्कालिन नेपाल एमाले भित्र रहेका गुरु र उपगुरु भित्र खेलेर पार्टी अध्यक्ष पुष्टकमल दाहालले तत्कालिन नेपाल एमालेको नेताहरु माधव नेपाल, भफ्नाथ खनाल र वामदेव गौतमलाई साथमा लिएर ओली विरुद्ध माहोल तयार गरिरहेका छन् । नेपालको केन्द्रीय समिति, स्थायी कमिटिलगायतका

कमिटीहरूस्ती तत्कालिन नेपाल एमालेभित्रको शक्ति सन्तुलन मिलाउन गुटहरूलाई विभिन्न समितिहरू गठन गरिएको हुनाले ती गुटहरू पार्टी अध्यक्ष ओली वा दाहाल मध्येका एक जना जसलाई समर्थन गर्दैछन् त्यसीको बहुमत पुग्न सक्ने सम्भावना देखिएको छ । पछिलो समयमा माधव नेपाल गुप्तले अध्यक्ष दाहाललाई समर्थन गरेका हुनाले पछिलो अवश्यमा दाहाल बहुमतमा रहेका हुनाले अर्का अध्यक्ष एवं प्रधानमन्त्री ओली अल्पमतमा परेका हुनाले उनीमाथि संकट थार्पिए गएको छ । हिजो पार्टी एकीकरण गर्दै गलत ढंगबाट एकीकरण भएको हुँदा त्यसको फल किमर्थ मिठो हुन सक्दैन ।

पार्टी एक हुँदाको भावनात्मक एकता हुन नसकेको र प्रधानमन्त्रीलाई मात्र दोष लगाएर

»» बाँकी ८ पेजमा

अलग अलग पार्टीमा रहेका व्यक्तिहरूले अध्यक्षहरूबीच फाटो ल्याउने काम

अनुसार दुई अध्यक्ष मध्येका पुष्टकमल दाहाल पार्टीका कार्यकारी अध्यक्ष बन्ने र प्रधानमन्त्री केपी ओलीलाई पाँच वर्षसम्म सरकारको नेतृत्व गर्न दिने सहमति भयो ।

अनुसार दुई अध्यक्ष मध्येका पुष्टकमल दाहाल पार्टीका कार्यकारी अध्यक्ष बन्ने र प्रधानमन्त्री केपी ओलीलाई पाँच वर्षसम्म सरकारको नेतृत्व गर्न दिने सहमति भयो ।

अहिले त्यही सहमति पुष्टकमल दाहालका लागि नखाउँ भने दिनभरीको सिकार खाउँ भने कान्छा बाबुको अनुहार जस्तो भएको छ । मंसिर ४ गते भएको सहमति अनुसार पार्टीका विष्ट नेताहरु भफ्नाथ खनाल र माधव कुमार नेपालबीच खटाट उत्पन्न गराउने कार्य समेत भयो । पहिला नेपाललाई अध्यक्ष पछिको तेसो न्यरमा विष्ट नेता राखिएकोमा केही समयपछि उनलाई चौथो न्यरमा राखेर भफ्नाथ खनाललाई तेसो न्यरमा राखियो भने ठीक त्यहिबेला वामदेव गौतमलाई समेत पार्टीभित्र चल्खेल गरिरहेको हुनाले उनलाई पार्टीको उपाध्यक्ष बनाइयो । गौतम गएको निर्वाचनमा पराजित भएका हुनाले उनलाई राष्ट्रिय सभामा लगेर सचिवालय नै संशोधन गरी प्रधानमन्त्री बनाउने आश्वासन समेत दुवै अध्यक्षले दिएका भएपनि प्रधानमन्त्री ओलीले गौतमलाई राष्ट्रियसभामा लैजाने पार्टी सचिवालयको बैठकलाई धोती लगाईरपैरिषद्धि सत्ताधारी दलभित्रको विवाद सडकमै छतापुल्ला हुन पुगेको हो ।

गएको केही महिना अगाडि भारतले नेपालको केही भूभागलाई आफ्नो

»» बाँकी ८ पेजमा

**prabhu
GOODLUCK SAVING**
“पढ्दै कमाउँदै”

STUDENTS
BE SMART
WITH
SMART INVESTMENT

Bonus of Rs.100
with New Account

SPECIAL OFFER

- Free DEMAT Account and MeroShare
- Free eBanking, Mobile Banking & Debit Card
- Free ABBS charge and many more....

◆ prabhu BANK

Toll Free No.: 16600107777
www.prabhubank.com

Prabhu Building, Babarmahal, Post Box no.: 19441
Phone: +977 14788500, Fax: +977 14780588, E-mail: info@prabhubank.com

Conditions Apply*

India's Expansionist Designs Sabotage the Regional Peace

Mr Ravi

In the past, the most developed countries had direct control over the less developed countries through colonialism. But, neo-imperialism is its most dangerous form, prevalent in the present world. In theory, a less developed country is free, but in practice, its government and economy are controlled by a developed country indirectly.

In these terms, through its military and intelligence agency RAW, India has continued expansionist designs by the following intervention as part of hegemonic policies vis-a-vis her neighbouring countries, including those ones with whom India does not share a border.

Besides supporting separatism in East Pakistan which resulted in the dismemberment of Pakistan, India occupied Sikkim, subdued Bhutan, Burma and Bangladesh—also sponsored terrorism in Pakistan, Sri Lanka, Nepal, Afghanistan and Bangladesh.

During Indian Prime Minister Narendra Modi's rule, New Delhi has intensified meddling in the internal affairs of these countries. And Indian military and RAW have been given free hand to target these states through manipulation of political dissent, ethnic divisions and economic backwardness.

RAW, in collusion with the Afghan intelligence-National Directorate of Security (NDS) and Israeli Mossad, has been assisting Tehreek-e-Taliban Pakistan (TTP), Daesh (Also known as ISIS and ISIL) and their affiliated terror outfits such as East Turkestan Islamic Movement (ETIM), the Balochistan Liberation Army (BLA), Jundallah (God's soldiers), etc. to foment subversion, terrorism and sabotage. Thus, these entities are attempting to destabilise Pakistan, its province of Balochistan, Tibetan regions of China, and the Sistan-Balochistan of Iran, including Afghanistan by supporting terrorism and promoting an acrimonious sense of dissent and political volatility.

With the backing of the US and by manipulating its double game, New Delhi has been implementing aggressive strategy, especially against China and Pakistan.

In this regard, on May 5, this year, drastic tensions arose between New Delhi and Beijing, taking both the countries to the edge of war.

In response to India's construction of roads and airstrips adjacent to the Line of Actual Control (LAC), which will improve connectivity and enable easier mobility for Indian troops in the area, thousands of Chinese People's Liberation Army (PLA) troops moved into the regions along the eastern Ladakh border, setting up tents and stationing vehicles and heavy machinery.

Reports confirmed that the Indian army has moved several battalions from an infantry division usually based in the Ladakh city of Leh to "operational alert areas" along the border.

In this respect, the Chinese official newspaper Global Times wrote: "The latest border friction was a planned move by New Delhi...India in recent days has illegally constructed defence facilities across the border into Chinese territory in the Galwan Valley region, leaving Chinese border defence troops no other options but making necessary

moves in response, and mounting the risk of escalating standoffs and conflicts between the two sides."

In this connection, a storm sparked in India by the contradictory statement, issued by the Prime Minister's Office (PMO) on JUNE 19, 2020 that nobody had intruded across the Indian frontier in eastern Ladakh continued to swirl on June 20, with a clarification issued by his office leading to more questioning by the Opposition—at the meeting, Modi had said: "Neither has anyone intruded into our frontier, nor is anyone presents there, nor are any of our posts under someone else's occupation."

in response to the Indian so-called pre-emptive airstrike near the town of Balakot, close to the border with Pakistan's sector of Kashmir, Pakistan Air Force (PAF) shot down two Indian Air Force (IAF) fighter jets and launched aerial strikes at six targets in the IOK.

In fact, as part of anti-Pakistan and anti-Muslim policies, PM Modi, the ruling party BJP-led, RSS and VHP are acting upon the ideology of Hindutva ((Hindu Nationalism). Their various malicious moves such as abrogation of the special status of the Jammu and Kashmir to turn Muslim majority into a minority, continued lockdown in the IOK,

through the disputed territory has roused territorial disputes between the two countries. The link road connects Dharchula in the Indian state of Uttarakhand to the Lipu Lekh pass near the LAC—India's border with China.

India and China have 3,500 kilometers long un-demarcated border which runs along the Himalayas. There are three pressure points: the China-Sikkim border, Nepal-India border and the Ladakh region where there are a lake and river.

Indian media reports suggest that Indian has lost hundreds of square kilometers of area and it is being dubbed as 'second Kargil'.

Meanwhile, recently, India's Home Minister Shri Amit Shah threatened of conducting air and surgical strikes inside Pakistani territory.

Reacting to Amit Shah's statement, Foreign Minister Shah Mahmood Qureshi stated: "Let me make it clear to Amit Shah that if India made the mistake, we will give a befitting response...Amit Shah should tell...Why does India not launch a surgical strike on Laddakh?... India has reached the extreme in committing atrocities in Kashmir...India wants to sabotage the Afghan peace process...New Delhi is threatening Pakistan to divert attention from its internal situation".

Earlier, the DG of ISPR Maj-Gen. Babar Iftikhar said: "Chief of Army Staff General Qamar Javed Bajwa warned India...[saying] We will respond to any aggression with full might...Prime Minister Imran Khan and Chief of Army have said that India was planning false flag operation...India faced great humiliation in the recent military standoff with China...faced embarrassment in map issues with Nepal as well...India is meddling in issues [of countries] where it doesn't even have a border...India is facing many internal challenges especially after the emergence of coronavirus...many issues have emerged in India after the August 5, 2019 move, which revoked the special status of Indian Occupied Jammu and Kashmir...There is an emergence of Islamophobia in India. Now they [India] think the best way is to divert the attention towards

Pakistan...The situation on the LoC...1229 ceasefire violations by India has been committed since the start of this year...while their quadcopters have also violated airspace [of Pakistan] on different occasions".

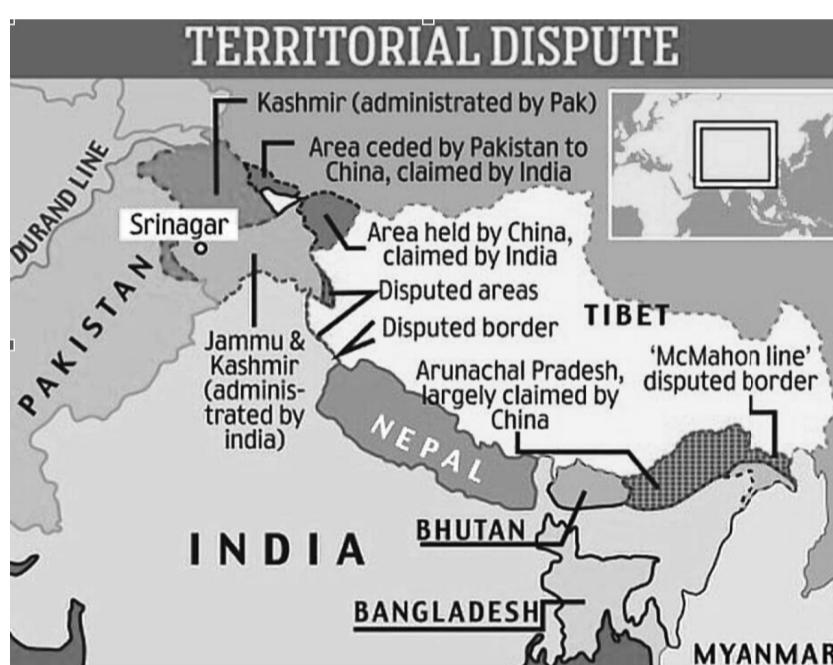
Notably, the fast-growing economic power of China coupled with her rising strategic relationship with the Third World has irked the eyes of Indians. Hence, Nepal has also become another target of the Indian hegemonic designs in South Asia, as it has developed a cordial relationship with Beijing, while New Delhi's endeavor to alienate Nepal from China has failed.

It is noteworthy that China's increasingly closer ties with Pakistan and the China Pakistan Economic Corridor (CPEC) which is part of China's One Belt, One Road (OBOR) or China's Belt and Road Initiative (BRI) has openly been opposed by India which is trying to sabotage this project, as recent terror-attacks, sponsored by RAW in Pakistan and Balochistan province have shown. As part of the new cold war with China, America has also opposed the CPEC. Therefore, Washington is supporting Indian illegitimate stand in connection with present border tensions between New Delhi and Beijing.

However, India and China also fought a brief war in 1962, which China won.

Nevertheless, the border tension between India and China in Ladakh also occurred in 2014 and 2017, which was resolved through negotiations. But, this time, it has become more serious. If it is not resolved through dialogue, it could result in a conventional war that may culminate in a nuclear war. The same is the case of Kashmir which remains a nuclear flashpoint and New Delhi is following an aggressive strategy against Pakistan.

It is most regrettable that by ignoring the modern global trends like a renunciation of war, peaceful settlement of disputes and economic development in wake of the spread of coronavirus and its negative economic consequences almost all over the world, India's expansionist designs are further sabotaging the regional peace.

The Congress said that the government has failed in clarifying if Chinese troops were present on Indian territories.

India and China held military-level talks on June 6, 2020 to resolve the current border issue in eastern Ladakh peacefully. But, a Colonel-rank officer and 20 soldiers of the Indian Army were killed and almost 76 injured in a violent face-off with Chinese troops in the Galwan Valley area of Ladakh on June 15, this year. More than 90 Indian soldiers are missing. India also concealed this news and afterward admitted when Beijing disclosed the incident.

In this context, on June 19, 2020, Chinese foreign ministry spokesperson Zhao Lijian released a statement that gave Beijing's "step by step" version of the events which led to the Galwan valley scuffle. Besides Indian casualties in the physical hand-to-hand fight with Chinese troops on June 8, the statement added: "China Won't allow any unilateral change of Line of Actual Control...India is violating the understanding reached on June 6...India had even demolished its facilities, but they again returned on June 15 leading to the clash".

It is notable that implementing the August 5 announcement of 2019, the Indian central government had issued a map on October 31, 2019. In accordance with it, Jammu and Kashmir was bifurcated into two union territories—Jammu and Kashmir and Ladakh and identifies the Pakistani side of Azad Kashmir as well as certain areas of Gilgit-Baltistan as Indian territory.

Both Islamabad and Beijing had rejected this political map regarding the disputed territories.

India has escalated tensions with Islamabad particularly in the aftermath of the false-flag terror attack at Pulwama-Indian Occupied Kashmir (IOK). In this respect, on February 27, last year,

the martyrdom of thousands of the Kashmiris there, the introduction of new domicile law against the majority of Kashmiris to completely end any sort of dialogue with Islamabad to settle the Kashmir issue, persecution of religious minorities especially Muslims, anti-Muslim laws-CAA/NRC, assaults on Muslims by the fanatic Hindus, blaming Indian Muslims and Pakistan for spreading coronavirus etc., and intermittent shelling inside Pakistani side of Kashmir in relation to the Line of Control (LoC) are of particular attention.

As regards the India-Nepal confrontation, a new road opened by New Delhi which passes

मंगलदीप

पूजा अगरवत्ती

अब पूरा हुन्छ...

हामी पक्कि पूजा

पदथयौ हाती बसीकन सँगै वेद, बाइबल, नमाज
पसेकेही नरपशुहरु धवस्त पारे समाज।

मन्यौ ज्यौंदै त्यो जस्ले बिरियो देशको माटो
बाँच्यो त्यो मरर पनि जस्ले सकियो देशको माटो।

कायर भएर पटक पटक मर्नुभन्दा
बहादुर भएर एकै पटक मर्न सकौ।

- अभियानवाणी

अभियान साप्ताहिक

सम्पादकीय

सत्ताधारी दल अन्धविश्वासको परमभक्त

उत्तरी छिमेकी मुलुक चीनबाट फैलिएको कोरोना भाइरस (कोमिड-१९) ले गर्दा विश्वभरमै आतंक मचिएको छ। अहिलेसम्मा लाडाँ व्यक्तिको ज्यान गइसकोको छ भने १ करोड भन्दा बढी मानिस सक्रमित भएका छन्। यस भाइरसले गर्दा विश्वकै अथर्तन्त्राई हत्स हसको अवस्थामा पुन्याएको छ। यस भाइरसले धनी गरिब कुनै मुलुकलाई छाडेको छैन। विकसित मुलुक भन्दा अल्पविकसित मुलुकहरु थप पिडामा परेका छन्। नेपाल जस्तो सानो र भूपरिवर्षित मुलुकको अवस्था त नाजुक अवस्थामा पुगेको छ। कोरोना भाइरसको रोकथाम र नियन्त्रणका लागि भावै नेपाल सरकारले गत चैत ११ गतेबाट लकडाउन सुरु भयो। तर सरकारले लकडाउनका बेला जे जति काम गर्नुपर्दथ्यो त्यो गरेन, एक किसिमले भन्ने हो भने सरकार लकडाउन गरेर आफै लकडाउन भएर सुरेत बस्यो। कोरोना भाइरसका बारेमा सरकारले पर्याप्त सूचनाहरू जनतासमू पुन्याउन सकेन। सामान खरिदमा समेत भ्रष्टाचारमा सरकारका विभिन्न निकायहरू र मन्त्रीहरू नै संलग्न भएका समाचारहरू प्रकाशित प्रसारित भएपनि प्रधानमन्त्री कोपी ओली नै त्यसको बचाउमा लागे।

विश्व स्वास्थ्य संगठनले दिएका निर्देशनहरू पालना गर्न सरकार असक्षम सावित भयो। उल्लो प्रधानमन्त्रीले तुन तेल बेसार खान जनतालाई सल्लाह दिई हिँडे कहीं कल्पाट प्रमाणित नभएका विषयमा स्वयम प्रधानमन्त्री ओली नै विज्ञ भएको जस्तो गरी जनतालाई अर्ति उपदेश दिई बेसार खाएमा कोरोना भाग्य भन्नै हाल्लै गरेर कोरोना भाग्य भन्न थाले। यसरी आफूलाई जानै नभएको विषयमा समेत प्रधानमन्त्री बोल्न थालेपछि स्वास्थ्य विज्ञहरूले असन्तुष्टि जाहेर गर्दै प्रधानमन्त्रीलाई कोरोना भाइरसको बारेमा जाथाबाटी नबोल्न सल्लाह दिएपनि प्रधानमन्त्री रोकिएन। अहिले त्यसैको परिणाम देखिएको छ। दिनहुँ कोरोना भाइरसका संक्रमितहरूको संख्या बढ्दै गइरहेको छ। संघीय सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय तहको तालमेत मिल्को देखिएको छैन। स्थानीय तहले निर्माण गरेका क्वारेन्टाइनहरू पछिलो समयमा मानव वधशाला जस्ता भएका छन्। क्वारेन्टाइनहरूमा बस्ने व्यक्तिहरूको लागि आवश्यक सेवा सुविधाहरू समेत उपलब्ध नहुँदा त्यहाँ बसेका व्यक्तिहरू भाग्यने गरेका समाचारहरू प्रकाशित भइरहेका छन्। संघीय सरकारले स्थानीय तहलाई समेत भेदभाव गरेका गुणावहरू प्रसारित भइरहेका छन्। मुलुक सक्रिया रहेको बेला संघीय सरकार र प्रदेश सरकारहरूले नेपाल कम्प्युनिट पार्टीले निर्वाचन जितेका स्थानीय तहहरूलाई पर्याप्त सुविधा उपलब्ध गराएको भएपनि अन्य विपक्षीहरूले जितेका तहहरूमा नाम मात्रको सहयोग गरेको आरोप संघीय सरकार र प्रदेश सरकारमाथि लागेको छ। संघीय सरकारले त्याएको अर्थिक वर्ष २०७७/७८ को बजेटमा समेत भेदभाव गरिएको प्रष्ट रूपमै देखिएको छ। प्रधानमन्त्री देखि मन्त्रीहरूले समेत आ आफ्नो क्षेत्रमा आवश्यक रूपमा रकम विनियोजित गरेका छन्। संघीय सरकारको सिको गर्दै प्रदेश सरकारले समेत त्यसै विभेदकारी बजेट विनियोजित गरेका छन्। यी सबै तथ्यहरूले गर्दा प्रष्ट हुन्छ संघीय सरकार सबै जनताको सरकार हुन सकेन भनेर।

नेपाल कम्प्युनिट पार्टी नेतृत्वको कोपी ओली सरकारले कोरोना भाइरसलाई बेला हुँदैमा खाल ढाका रूपमा लिएको जागाहेर नै छ। अहिले फेरी सत्ताधारी दल चरम अन्धविश्वासको बाटोमा हिँडेको छ। विश्व स्वास्थ्य संगठन र सम्बन्धित अन्य निकायहरूले समेत प्रमाणित नै नारेको र कुनै उद्योगी व्यापारीले फाइदाका लागि त्याएको जनतार लगाएर अन्धविश्वासको बाटोमा हिँडेर जनतालाई अर्को भ्रममा पारिएको छ। छोराको व्यापार बढाउनका लागि कोरोना भाइरसबाट मुक्त हुने भन्दै भाइरस रिसुभिङ्क काउको प्रयोग गरिएका छन्। यो अन्धविश्वासको पराकाराहा बाहेक अन्य केही हुन सबैन। यस्तो जनतर गलामा भुण्डाउँदै कोरोना भाइरस नलाग्ने भए विश्वका सबै धनी देखहरूले त्यस्तो कार्ड खरिद गरेर आकृता जनतालाई लगाउन दिन सबैथो। कहिंकैतैबाट प्रमाणित नभएको काउको अन्धविश्वासमा परेर फेरी सत्ताधारी दल नै जनतालाई ठग खोजेको छ। सरकारका मन्त्रीहरूले नै त्यस्तो कार्ड गलामा भ्रिको छन्। यो भन्दा हास्यास्पद कुरा के हुन सक्छ? कहिले प्रधानमन्त्रीले नेपाली जनताको युनिटी पावर बढी रहेकोले कोरोनाले जनतालाई छून सबैन भन्ने अभिव्यक्ति दिई हिँडेका थिए अहिले भाइरस रिसुभिङ्क काउको चर्चा चलाएर फेरी जनतालाई भ्रममा पार्न खोजिएको छ। यी सबै तथ्यहरूले प्रष्ट हुन्छ जनताप्रति नेपाल कम्प्युनिट पार्टी नेतृत्वको ओली सरकार जिम्मेवार रहेन भनेर।

मुलुक संक्रिया परेको बेला सत्ताधारी दल नै पहिला एकजुट भएर कोरोना भाइरसका विश्व लडनुपर्ने थियो। तर सत्ताको बागडोर हातमा लिभरहने र अर्को पक्षले आफूले पाउनुपर्ने भन्दै सत्ताको लागि गाँड़ कोराकोर गरेर बसेका हुनाले सरकारी संघन्त्र नै निस्कृय भएको जस्तो देखिएको छ। संसदको विपक्षी दल लगायत अन्य सबै राजनीतिक दललाई संक्रिया कोला एकै ठाउँमा ल्याएर एउटै भाषा बोल्नै जनतालाई कोरोना भाइरसबाट मुक्त गर्नुपर्ने बेलामा ओली सरकार सत्ता बचाउन लाग्नु र अर्को पक्ष सत्ता हत्याउन लाग्नुले जनताको अपमान भएको छ। यस्तो संकटपूर्ण अवस्थामा सबै एकजुट हुनुको विकल्प नभएको हामीले ठानेका छाँ।

कोरोना फैलिने दर उच्च कि तयारी कमजोर ?

मीनराज पन्थी

अहिले विश्वव्यापी महामारी फैलिएको सार्स कोमिड-१९ को रोकथामका लागि सम्पूर्ण मुलुकले धेरै विकल्पहरू खोजिरहेका बेला नेपालमा पनि यसको तयारी र निदान तीव्र स्थमा क्षमता वृद्धि गर्नुपर्ने समय भएको छ। जसरी सुरुमा नेपालमा दोस्रो व्यक्ति संक्रमित पुष्टि भएसँगै यसको संक्रमण फैलिनबाट रोकनका लागि गत चैत ११ गतेबाट लकडाउन सुरु भयो। त्यसपछि विश्वव्यापी यसको संक्रमण तथा मृत्युहरूको आकडा हेर्दा कर्ते नेपालमा यसको परिस्थिति सामना गर्ने भन्ने धेरैको विचार थियो। र सोहीअनुस्पृष्टि लकडाउन भएर अहिले तीन तहको सरकार छ। यसको काम बाँडफॉल गरेर सबै तयारी गर्नुपर्छ।

यसका साथै क्वारेन्टाइन तथा आइसोलेसन बेडको पनि पूर्ण स्थमा तयारी गर्नुपर्छ। त्यो क्षेत्रको जनसंख्याको अवस्थामा वृद्धि गर्नुपर्ने यसको तयारी गर्नुपर्छ। र, अस्पतालमा क्रिटिकल किएर यसको संक्रमण तथा मृत्युहरूको आकडा हेर्दा धेरै बोल्न भएको विचार थियो। यसको काम बाँडफॉल गरेर सबै तयारी गर्नुपर्छ। अहिले विचार तीन तहको सरकार छ। यसको काम बाँडफॉल गरेर सबै तयारी गर्नुपर्छ। अहिले विचार तीन तहको सरकार छ। यसको काम बाँडफॉल गरेर सबै तयारी गर्नुपर्छ। अहिले विचार तीन तहको सरकार छ। यसको काम बाँडफॉल गरेर सबै तयारी गर्नुपर्छ।

समय नै नपाएर धेरै मानवीय क्षति भएको छ। तर, हाम्रो मुलुकमा हामीले यस्तो मानवीय क्षति र संक्रमण दर रोकनका लागि पर्याप्त समय नै पायो। यसको तयारी भनेको पाहिल जाँचको दायरा बढाउने, भौतिक दूरी कायम गर्ने सुरुको अवस्थामा यति गर्दा पनि पूर्ण तयारी होइन।

यसका साथै क्वारेन्टाइन तथा आइसोलेसन बेडको पनि पूर्ण स्थमा तयारी गर्नुपर्छ। त्यो क्षेत्रको जनसंख्याको अवस्थामा वृद्धि गर्नुपर्ने यसको तयारी गर्नुपर्छ। र, अस्पतालमा क्रिटिकल किएर यसको संक्रमण तथा मृत्युहरूको आकडा हेर्दा धेरै बोल्न भएको विचार थियो। यसको काम बाँडफॉल गरेर सबै तयारी गर्नुपर्छ। अहिले विचार तीन तहको सरकार छ। यसको काम बाँडफॉल गरेर सबै तयारी गर्नुपर्छ। अहिले विचार तीन तहको सरकार छ। यसको काम बाँडफॉल गरेर सबै तयारी गर्नुपर्छ।

अनि निजी तथा सरकारी साफेदारीबाट मात्र योजना सफल हुन्छ। हरेक निजी क्षेत्रको सहयोग र साफेदारीविना कुनै पनि योजना सफल हुन गाहो हुन्छ।

अहिले महामारीको परिवेश हेर्दा मुख्य साफेदारी भनेको क्वारेन्टाइन र आइसोलेसनका लागि विद्यालय र होटेलको प्रयोग गर्ने र प्रत्यक्ष उपचारका लागि निजी अस्पताल र स्वास्थ्यकमीबीच साफेदारी गरेर अधि बढ नुपर्छ। किनकि क्वारेन्टाइन र आइसोलेसन बेड थायो। त्यही अनुपातमा वृद्धि गर्नुपर्छ। अहिले विचार तीन तहको सरकार छ। यसको काम बाँडफॉल गरेर सबै तयारी गर्नुपर्छ।

अर्कातर्फ स्वास्थ्यकमीको अभावका कारण नमुना संकलनको विकासको रिजलट धेरै समय कुर्नुपर्ने बाध्यता रहेको छ। यस्तोवेलमा

अब हामीले भन्ने गरेको र क्वारेन्टाइनमा संक्रमित क्षेत्रबाट आएको व्यक्ति कम्तीमा चौध दिन बस्नुपर्ने नियम छ। यहाँ बर्ने मानिसलाई प्रत्यक्ष स्वास्थ्यकमीको निगरानीमा राखी उनीहरूको उच्च मनोबलका साथ राख्नुपर्दछ, किनकि यहाँ बस्नु भनेको म

मदन भण्डारी, जबज र कानुनी मार्क्सवाद

रोसन जकपुरी

०४७ सालमा जब मदन भण्डारी पञ्चायती तानाशाहविरोधी जनआन्दोलनमा उनको नेतृत्वको पार्टी नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी (माले) लाई नेपाली कांग्रेससँग सहयोग गर्न तयार गरिरहेका थिए, त्यतिवेल सायद उनी आफ्ना अग्रज पुष्पलालको विचारलाई पूर्णता दिइरहेका थिए। पुष्पलाल नेतृत्वको नेकपाबाट राजनीतिक जीवन सुरु गरेका मदन भण्डारीको राजनीतिक व्यक्तित्वको विकास मुक्तिमोर्चाको संस्थापक सदस्य र कोऑर्डिनेसन सेन्टर हुँदै मालेको महासचिवसम्म भएको थिए। राजतन्त्रविरोधी आन्दोलनमा कांग्रेसको साथ पुष्पलालका निम्निट एउटा कार्यनीतिक प्रश्न अर्थात तात्कालिक आवश्यकता मात्र थिए। र, मदन भण्डारी मार्क्सवादी विचारमा सिर्जनात्मक प्रयोग थिए। मनमोहन अधिकारीको नेकपा १३मार्क्सवादी० सँगको एकतापछि एमालेको गठन र जनताको बहुदलीय जनवाद नामक राजनीतिक विचार-प्रणाली त्यसैको परिणाम थिए।

मदन भण्डारी नेपाली राजनीतिको सर्वाधिक लोकप्रिय शिखर व्यक्तित्वमध्येका एक हुन्। उनी एक देशभक्त वामपन्थी नेता रहेकोमा दुर्भमत छैन। १०७ सालमा प्रजातान्त्रिक कालको सुरुवातदेखि भारतीय कूटनीतिक छत्रछायामा हुर्किरहेको नेपाली राजनीतिमा भिन्न वैकल्पिक धारा र देशभक्तिपूर्ण राजनीतिको धारा स्थापित गर्न उनको प्रयास उल्लेखनीय छ। यद्यपि उनको मृत्युपछि त्यस छत्रछायाबाट नेकाजस्तै मुक्त एमाले पनि रहन सकेन। त्यसै नेपालको संसदीय राजनीतिमा कम्युनिस्ट पार्टीलाई पहिलोपटक बलियोसँग स्थापित गराउने श्रेय पनि उनलाई नै जाए। यसरी नै आलोचनात्मक समर्थन नै भने पनि बहुदलीय राजतन्त्रप्रिय कम्युनिस्ट पार्टीलाई अटाउने दुर्स्साहसिक श्रेय पनि उनलाई नै जान्छ। जबजको विचार त्यसैको परिणाम हो। मदन भण्डारी गतिशील र महत्वाकांक्षी राजनेता थिए। विश्व कम्युनिस्ट आन्दोलनमा भइरहेका परिवर्तनलाई नजिकाबाट नियालिरहेका मदन भण्डारीका निम्निट आफ्नो पार्टीलाई मूल धारको राजनीतिमा शीर्ष र लोकप्रिय पार्टीमा परिणत गर्न ०४६ को पञ्चायतिविरोधी जनआन्दोलन सुनौलो अवसर थिए। नेपाली राजनीतिको एउटा हिस्सा जबलाई मार्क्सवादको सिर्जनात्मक प्रयोगको दर्जा दिए उनलाई नवीन विचारको स्थमा प्रस्तुत गर्न चाहन्छ। मदन भण्डारी मार्क्सवादको एउटा विचारक र कुशल व्याख्याता भएकोमा द्विविधा छैन। तर, उनले नेपाली राजनीतिमा नयाँ भनेर प्रयोग गरिरहेका विचार नयाँ भने होइनन्।

२०५० शताब्दीको ८०को दशकमा पश्चिमी युरोपका कम्युनिस्ट पार्टीले तकालीन सोभियत सघबाट अलगिएर सामाजिक परिवर्तनको सिद्धान्त र व्यवहारमा केही नयाँ वैचारिक धार विकास गरेका थिए, जसले पश्चिमा उदारवादी लोकतन्त्रको रक्षाका निम्निट प्रेरित गर्थ्यौ। यसको कारण के थिए भने सन् १९५६ मा सर्वदारा अधिनायकत्व र वर्गसंघर्षको सिद्धान्तबाट अलगिएर राजकीय पुँजीवादी अधिनायकत्वमा परिणत भइसकेको सोभियत संघ वैचारिकमन्दा बढी अन्य कम्युनिस्ट पार्टीमा कूटनीतिक र यान्त्रिक वर्द्धय कायम राखन्मा बढी रुचि राख्यौ। यसेको परिणाम थिए कि ८० को दशकमा पश्चिमी युरोपमा उठेका विद्यार्थी आन्दोलन र महिला आन्दोलनमा त्यहाँका कम्युनिस्ट पार्टी असफल भइरहेका थिए। ती पार्टीभित्रका अवसरवादी शक्तिले यसै मौकाको फाइदा उठाएर मार्क्सवादको नयाँ भाष्यको आवश्यकता औल्याए र वर्गसंघर्ष तथा सर्वहारावादी त्रान्तिको विपरीत पश्चिमा उदार लोकतन्त्रतर्फको विचार अगाडि सारे। यसलाई युरो कम्युनिस्ट भनिन्छ। युरो कम्युनिस्टलाई सहज भाषामा हामी लोकतान्त्रिक कम्युनिज्म भन्न सक्छौं। यद्यपि मार्क्सवादी वर्गसंघर्षको विचारधारासँग यसले तादाम्य राख्दैन। यसले कम्युनिस्ट आन्दोलनमा विश्वापी वैकल्पिक विचारको स्थ लिए गयो र अनेको इमानदार कम्युनिस्ट नेतासमेतलाई प्रभावित गयो। उनीहस्ता निम्निट यो सफलतामा पुने सजिलो बाटो थिए।

८० को दशकको प्रारम्भमा भारतमा चारु मुजुमदारको नक्सलवादी आन्दोलन सरकारी दमनको सिकार भएर कैयाँ दुक्रामा विभाजित भइसकेको थिए। चारुका उत्तराधिकारीको

स्थमा विनोद मिश्र नेतृत्वको भाकपा (माले) यसै 'मार्क्सवादको नयाँ भाषाको प्रयोग भन्दै ९० को अन्तिर भव्य तामभामसहित खुला राजनीतिमा प्रवेश गयो। २० वर्षको भूमिगत जीवन अन्त्य गरेर विनोद मिश्राको सार्वजनिककरणको अन्तर्राष्ट्रिय मिडियामा समेत व्यापक चर्चा भयो। विशेष गरेर लाखी गरिब र उत्तरित वर्गका मानिस राता भन्डा बोकेर कलकत्ता पुगेको दृश्यले अन्तर्राष्ट्रिय जगत्तालाई बढी आकर्षित गरेको थियो। मदन भण्डारी नेतृत्वको नेकपा १३मालै०को भाकपा १३मालै०सँग भाइचारा सम्बन्ध थियो र जुन अहिलेसम्म कायमै छ। नेपालमा राजतन्त्र अन्त्यको निकट थियो र तत्कालीन राजनीतिक दलका निम्निट खुला राजनीतिमा अवसर विकसित हुँदै थिए। यसै तामोलामा मदन भण्डारीले जबज नाममा भाकपा मालेले अपनाएको धारालाई 'मार्क्सवादको सिर्जनात्मक प्रयोग' भनेर नेपाली कम्युनिस्ट आन्दोलनमा प्रवेश गराए। यसलाई नेपाली कम्युनिस्टले तात्कालीन परिस्थितिमा र नेपालको विशेष परिस्थितिमा मार्क्सवादी लेनिनवादी प्रयोग भने पनि यस्ता विचारलाई बहुदलीय संसदीय शासन र कम्युनिस्ट पार्टीबीचको सम्बन्धलाई अनुसरण गर्न पुछ।

मार्क्सवादी समाजवादले वर्गहस्तो लोप र सम्यवादी समाजको विकास नभएसम्म वर्गसंघर्ष र सर्वहारा अधिनायकत्वलाई अनिवार्य तत्व मान्छ। यो भनेको शासन सञ्चालनको हरेक आयामा सर्वहारा हितको विचारको प्रमुखता हो। लेनिनवादले यसलाई जनवादी लेनिनले बन्वर्सिनेको आलोचनाका क्रममा लेख्नु छ। तर, जबज यसमन्दा भिन्न छ। मदन भण्डारी एक ठाउँमा लेख्नु हामी शक्ति पृथकीकरणको पक्षमा छौं। कूनै एउटा संस्थाले कार्यकारी पनि, विधायिकी पनि र न्यायिक कार्य पनि गर्नुपर्छ भन्ने कुरा हाम्रो होइन। मदन भण्डारीले आफ्नो विचारसहित संसदीय राजनीतिमा सक्रिय हुने समय धैरै पारेन। जसरी लोकतन्त्र र देशभक्तिका प्रश्नमा उनी प्रस्तुत हुन्थे, त्यसले उनलाई एउटा वैयक्तिकस्त्रमा इमानदार र गतिशील नेताको स्थमा स्थापित गराउँयो।

मार्क्सवादलाई जडलस्त्रताबाट बचाउने नाममा विनोद मिश्र र मदन भण्डारीको माले सुरुमा आवरणमा केही भिन्न देखिन्थ्यो। उनीहस्ते शब्दावलीमा नौलो जनवाद भन्न छाडेका थिएनन्। अभ मदन भण्डारी त तत्कालीन नेपाली परिस्थितिको विश्लेषणमा पनि सटिक थिए। एक ठाउँमा उनले

पनि कम्युनिस्ट आन्दोलन, श्रमजीवी वर्ग र उत्पीडित समुदायका निम्निट सुनौलो भ्रम मात्र साबित भयो। मार्क्सवादले संघर्षमन्दा भिन्न प्राप्तिको अपेक्षालाई बढीमा सुन्दर भ्रम मात्र मान्छ। त्यसैले मार्क्सवादी विचारमा 'जबजले सुरुमा उत्पीडित समुदायमित्र क्षणिक उत्पाद सामाजिकवादविरोधी सम्पूर्ण तहका जनताको संयुक्त जनवादी अधिनायकत्वको स्थापना गर्न र यस क्रान्तिपछि नयाँ समाज व्यवस्थाले एकाधिकारी र सामाजिकवादविरुद्ध समाजवादतर्फ संक्रमण गर्न कार्यदिशा अपनाउनेछ। यहाँ जबजको सिद्धान्त भाओत्सेतुले नौलो जनवादको विश्लेषणसँग मिल्छ। तर, यस लक्ष्य प्राप्तिको विधिमा जबज बर्स्टिन र युरो कम्युनिस्ट अर्थात बहुदलीय संसदीय शासन र कम्युनिस्ट पार्टीबीचको सम्बन्धलाई अनुसरण गर्न पुछ।

मार्क्सवादी समाजवादले वर्गहस्तो लोप र सम्यवादी समाजको विकास नभएसम्म वर्गसंघर्ष र सर्वहारा अधिनायकत्वलाई अनिवार्य तत्व मान्छ। यो भनेको शासन सञ्चालनको हरेक आयामा सर्वहारा हितको विचारको प्रमुखता हो। लेनिनवादले यसलाई जनवादी लेनिनले धैरै पारेन। तर, जबज यसमन्दा भिन्न छ। अब नेपाली कम्युनिस्ट आन्दोलनको यी दुई सशोधनवादी बाटोमा असफल साबित भएको बोध गर्न सक्नुपर्छ र नेपालमा कम्युनिस्ट आन्दोलनलाई नयाँ सिराबाट उठाउन सर्वहारावादी आधारमा बहसको नया उठान गर्नु आवश्यक छ। तपाईं यात्रामा हुँदा दोबाटा आउँन्, त्यतिवेला लिइएका निर्णय दीर्घकालीन महत्वका हुन्छन्। मदन भण्डारीले लिइएका वैचारिक निर्णय सहज त थिए, तर वैचारिक जोखिमबाट मुक्त थिएन् र कम्युनिस्ट आन्दोलनको विपरीत दिशाबोधक थिए। यद्यपि उनी इमानदार, सामाजिकवादविरोधी र देशभक्त राजनेता थिए, यसमा दुर्भाग्य छैन। (नयाँ परिका)

यो वैचारिक स्खलन नै हो, जसले संघर्षबाट विमुख गराउँछ र अवसरवादी रिति सिर्जना गरेर लोभाउँछ। संसद्या बलियो कम्युनिस्ट सरकार भए पनि श्रमजीवी वर्गमा अनुत्साह र सत्ता लालसामा हारालुछले व्यक्तिको होइन, वैचारिक र सांगठनिक स्खलन नै साबित गर्छ। यदि मदन भण्डारी इमानदार थिए भने निश्चय नै उनले यस्तो चाहेका थिएनन्।

अब यो प्रश्न जबज मात्रको पनि रहेन, एकाइसँसै शताब्दीको जनवाद पक्षधरसँग पनि सम्बन्ध राख्न। जुनसुकै पक्षको भए पनि कम्युनिस्ट आन्दोलनप्रति इमानदार छ भने यी दुवै विचार श्रमजीवी वर्गको राज्यसत्ता अथवा समाजवादी बाटोमा असफल साबित भएको बोध गर्न सक्नुपर्छ र नेपालमा कम्युनिस्ट आन्दोलनलाई नयाँ सिराबाट उठाउन सर्वहारावादी आधारमा बहसको नया उठान गर्नु आवश्यक छ। तपाईं यात्रामा हुँदा दोबाटा आउँन्, त्यतिवेला लिइएका निर्णय दीर्घकालीन महत्वका हुन्छन्। मदन भण्डारीले लिइएका वैचारिक निर्णय सहज त थिए, तर वैचारिक जोखिमबाट मुक्त थिएन् र कम्युनिस्ट आन्दोलनको विपरीत दिशाबोधक थिए। यद्यपि उनी इमानदार, सामाजिकवादविरोधी र देशभक्त राजनेता थिए, यसमा दुर्भाग

राष्ट्रीय मुद्दा विषयान्तर...

र अडानहीनता थियो त ?

समिटिमा नेपाल यस्तो देखिन्छ -

चीनका राष्ट्रपतिले नेपालका राष्ट्रपतिसँग फोनवार्ता गरे । चिनियाँ राजदूत हाउ याकीले प्रधानमन्त्री, नेकपाका नेताहरलाई भेटेर जाने लागेको नेकपाको पाहिरो रोकिदिन । कम्युनिट पार्टी अफ चाइनाका पदाधिकारीले भर्वुअल वार्ता र उपप्रधानमन्त्री, अध्यक्षसहितका नेकपाका नेताहरलाई प्रशिक्षण दिए । अर्थात चीनले नेपाल अरुकोभन्दा निकट छ भन्ने सन्देश दिए । भारत त सधै भैं नेपालसँग रोटीबोटीको सम्बन्ध है, विशेष सम्बन्ध है, छोटा भाइ है, मिलबैठक वात करके समस्या आफू कर्गे भइरहेकै छ । भारत नेपाललाई आफू नो प्रभावमा छ भन्ने निरन्तरताको अहिले पनि देखाइरहेकै छ ।

नेपाल कहाँ छ, नेपाली राजनीतिक बर्गलाई नै पत्तो छैन । प्रमुख प्रतिष्ठी विदेशीलाई चिनाउन नहुने पक्षमा छ भन्ने सत्तारूढ नेकपा विदेशी रिभाएर सत्तापोग गर्न आत्म देखिन्छ ।

प्रश्न यति छ- नेपालको आत्मसम्मान बाँकी छ कि छैन ? नेपालको सार्वभासत्ता छ भन्ने आत्मनिर्णय गर्न नेपाल किन सबैदैन ? अपहेलित, अपमानित कार्यशीलीले नेपालको पञ्चशीलमा आधारित परराष्ट्र र आन्तरिक नीति बाँकी रहन्छ र ? नेपाली राजनीति नेपाल र नेपालीका लागि भइरहेको छ कि विदेशीको आदेश पालकका रूपमा छ ? लोकतन्त्र नेपालको लोकसम्पत्ति, लोकसम्मान हो कि विली, बेझिज्ड वा वाशिड्टनको ?

नेपाललाई स्वाधीन स्थानमा अड्याउन, उप्याउन नसक्ने हो भन्ने यस्ता नालायकहरलाई लायक किन मानिरहने ? सिटी बजाउँदै र औँच्चा नचाउँदै गाडी चलाउने चालकले भड्खालोमा हाल्त, होस गर्ने ।

बाहिर साखुल्ले, भित्र साँझुदुवा । बोकाले दाँडै हने भए गोरु किन चाहिन्थ्यो ? नेपाली शासन, प्रशासन यही दुई उक्तिको प्रतिमा बनेको छ । सून त हो, प्रतिमाले कुनै गहना बदैन । खोलामा खेसेको बालकलाई बचाउने व्यक्ति अमेरिकाका राष्ट्रपति जर्ज वाशिड्टन बने । नेपाल भूमीरामा फसेको छ, नेपाल बचाउने एउटा साहसी व्यक्तिको आवश्यकता छ । देश बचाउने साहस भएको व्यक्ति समाजमा देखिदैन । देशका लागि त्याग र बलिदान गर्नसक्ने कुनै युवा अग्रसर भएन भन्ने देशको धरा र गराहस्ता विदेशी शक्तिहरूको कवाज खेलेको बुट र पद्किएको बन्दुकको नमीठो आवाज र बारुदको गन्ध छिटै सुन्नु र चुँग्नु पर्नेछ ।

यद्यपि सन १६०० देखि नै बृटिशराज भनिए पनि १८४८ देखि घोषित रूपमा भारतमा बृटिश इपिड्या राज सुरु भयो र १९४७ मा भारत स्वतन्त्र भएको हो । भारतलाई स्वतन्त्र बनाउने अगुवा थिए- बापु महात्मा गान्धी । उनले भनेका थिए- रवाराज्यमा अस्तर्वस्ताको अवस्था सहन सकिन्छ, परराज्यको व्यवस्थाले हाम्रो दीनता देखाउन तैयार भयो ।

२०२० मा सासाको ढूलो लोकतन्त्र दावी गर्ने भारत चीनको सीमा समस्याको सन्धासोमा परेर चीनलाई सबक सिकाउने अहेतुटिका लागि अमेरिकी शक्तिसमर्थनका खोज्दै भारतमा अमेरिकी सैनिकलाई बेशक्याम्प राख्न दिन तैयार भएको छ । चीन वार्ता वार्ता र वार्ताबाट दोकलाम लगायतका सीमा समस्या सुल्भाउन भनिरहेको छ, भारतले युद्धको माहोल बनाएर चीनियरुद्ध जल, थल र हवाई युद्धको तैयारीमा जुटेपछि अमेरिकाले यही बेलामा भारतलाई सैनिक अखडाका लागि भन्न्यो र भारतले मान्यो । अर्थात भारत परराज्यको व्यवस्थाले भारतीय दीनता देखाउन तैयार भयो ।

अचम्म, यति नै बेला ७ लाख ७९ हजार जनसंख्या भएको सानो आकारको भुनालने भारतको आसामिर बग्ने नदीको बहावलाई रोकिदिएका छन् । भुटानी किसान भारतपुरुद्ध आक्रोसित भइरहेको यति नै बेला बग्लादेशले पनि भारतसँग आफानो सीमा असन्तुष्टि जनाएको छ । पाकिस्तानसँग किसिर मापिलाई लिएर दुवै मुलुकीय ढेक दिन गोलाबारी भइरहेको छन् । सधै तनावमा यात्रा बार्ता र बार्ताबाट दोकलाम लगायतका सीमा समस्या सुल्भाउन भनिरहेको छ, भारतले युद्धको माहोल बनाएर चीनियरुद्ध जल, थल र हवाई युद्धको तैयारीमा जुटेपछि अमेरिकाले यही बेलामा भारतलाई सैनिक अखडाका लागि भन्न्यो र भारतले मान्यो । अर्थात भारत परराज्यको व्यवस्थाले भारतीय दीनता देखाउन तैयार भयो ।

जता भारतको अर्को क्षिमेको मालद्विभ्स पनि भारतसँग सन्तुष्ट छैन । भारतीय हस्तक्षेप र अतिक्रमणबाट आजित भएको उसको आरोप छ । श्रीलंकामा रक्षापति मध्याउँदा भारतले राजीव गान्धीजस्ता युवा नेता बापको सिकार हुनुपर्यो । श्रीलंका भारतीय हस्तक्षेपबाट बच्न चीनसँग भाइचारा बढाउँदै अधिक बढको ४ दशक हुनलागिसकेको छ ।

र, नेपालको सवाल । १८८० किलोमिटर

लामो खुला सिमाना छ दुबैदेश बीच । २२ जिल्लाका ७१ स्थानमा भारतले ६० हजार हेक्टरभन्दा बढी भूभाग अतिक्रमण गरेको छ । यसिले नपुगेर नेपालको लिमियाधुरा, लिपुलेक र कालापानी क्षेत्रलाई भारतले कारिमरसँग आफ्नो नेकामा गम्भेपछि नेपाली राजनीति र जनमानसमा भारतप्रति धूमाको अँधी चलेको छ । नेपालले ती क्षेत्र नेपालका हुन्, १८९६ को सुगोली सन्धिअनुसार नपाली भूभाग हो भन्ने दावी गर्दै आफ्नो नक्सा छाप्यो, संविधान पारित गरेर वैधिकतामात्र दिएन, भारतले ती भूभागको हक्केमा छाडनुपर्छ भनेर दबाब दिइरहेको छ । भारत वार्ता गर्न तैयार छैन ।

यहीकारण भारत नेपालसँग रिसाएको छ, वार्ता गर्न वातावरण नेपालले बनाउन पर्छ भन्नै उता लद्धाखमा चीनसँग युद्ध गर्न तम्हिएको छ । नेपाल असँल्गन नीतिमा प्रतिवद्ध रेकाले दुवै छिमेकी भारत र चीनसँग समदूरी राख्ने प्रयत्न गरिरहेको देखिन्छ । यो कुरा भारतलाई अपाच्य भयो र भारतको धुर्वाधार आरोप छ- नेपाल चीनतिर ढलिक्यो, चीनको इसारामा चलेको छ, चीनका कारण संसदबाट नक्सा पास गरेर संविधान संशोधनसमेत गर्न पुगेको छ ।

यथार्थ भारतले भनेजस्तो होइन । चीन र भारतले आफ्नो भगडा आफ्ने भूमिवाट मिलाउन । यो उनीहरूको आन्तरिक समस्या हो । नेपालको भूमिवाट चीनको इसारामा चलेको छ, चीनका कारण संसदबाट नक्सा पास गरेर संविधान संशोधनसमेत गर्न पुगेको छ ।

तर, यति नै बेला नेपालमाथि ढूलो समर्या अमेरिकी एमसीसीको ५ मिलियन अर्थात ५५ अर्बको आर्थिक सहयोग प्याकेज गाईको धाँटीमा बँधेको हल्लौडै बन्पुगेको छ । न फाल्न सकिरहेको छ, न बोकेर हिँडन । हरिविजोग छ नेपालको स्थिति यतिबेला ।

तत्कालीन माओआदीसहितको कांग्रेसका सम्भापति शेरबहादुर देउवाको मिलिजुली सरकारको कार्यकालमा अमेरिका पुगेर एमसीसी सहयोग स्त्रीकार गर्ने सम्भौता भएको थियो । २०७४ साल भद्रौमा कर्सेप्ट पेपरमा हस्ताक्षर गरेका कारण नेपाल त्यो सम्भौता मान्न बाध्य छ । नेपालको कूटनीतिक विश्वसनीयता र सम्बन्धको सुम्भूताको लागिसमेत सम्भौता मान्नुपर्न अवस्था छ । सत्तारूढ दल नेकपासेंग दुई तिहाई बहुमत छ, चाहाँना हुँदा पारित हुनसक्छ । तर सत्तारूढ दलमित्रै यो सम्भौता नेपालको संविधानभन्दा माथि हुने, नेपालको सार्वभौमसत्ता खुम्चिने, एमसीसी पारित भएपछि अमेरिकीहरूले नेपाललाई सैनिक बेश क्याम्प नै बनाउन सक्ने लगायतका अनेक समस्याहरूमा जनमत, पार्टीमत र बुद्धिजीवित भिभाजित भएका छन् । प्रतिपक्षी नेपाली कागेस यो सम्भौता तत्काल नेपाल त्यो सम्भौत भनिरहेको छ, यसिलमात्र भन्नेपर्छ भन्नै अर्थात चीनले नेपाल अरुकोभन्दा निकट छ भन्ने सन्देश दिए ।

भारत त सधै भैं नेपालसँग रोटीबेटीको सम्बन्ध है, विशेष सम्बन्ध है, छोटा भाइ है, मिलबैठकर वात करके समस्या हल कर्गे भनिरहेके छ । भारत नेपाललाई आफ्नो प्रभावमा छ भन्ने निरन्तरताको अहिले पनि देखाइरहेके छ ।

नेपाल कहाँ छ, नेपाली राजनीतिक बर्गलाई नै पत्तो छैन ।

प्रमुख प्रतिष्ठी विदेशीलाई चिनाउन नहुने पक्षमा छ भन्ने सत्तारूढ नेकपा विदेशी रिभाएर सत्तापोग गर्न आत्म देखिन्छ ।

प्रश्न यति छ- नेपालको आत्मसम्मान बाँकी छ कि छैन ? नेपालको सार्वभासत्ता छ भन्ने आत्मनिर्णय गर्न नेपाल किन सबैदैन ? अपहेलित, अपमानित कार्यशीलीले नेपालको आधारित परराष्ट्र र आन्तरिक नीति बाँकी रहन्छ र ? नेपाली राजनीति नेपाल र नेपालीका लागि भइरहेको छ कि विदेशीको आदेश पालकका रूपमा छ ? लोकतन्त्र नेपालको लोकसम्पत्ति, लोकसम्मान हो कि दिल्ली, बेझिज्ड वा वाशिड्टनको ?

नेपालका साहै कम ओजनका मानिएका परराष्ट्रमन्त्री प्रदीप ज्ञावलीलाई चीनसँग व्यापारिक र कूटनीतिक युद्ध गरिरहेको हेमिवेट अमेरिकी विदेशमन्त्री माइक पोम्पेओले ठाडै फोन वार्ता गरेको छन् । पोम्पेओलो टेलिफोन- अनेकार्थमा बुझन र अमेरिकाका लागि एमसीसीको महत्वात्मक राहत्वारोग अनुभवमा ज्ञावलीलाई चाहिन्दै भएको छ । आरोग्य गरेको छ- यो सहयोग लिने कि नलिने निर्णय गर्नुपर्छ । अनिवार्यताकालसम्म कुर्न सकिन्न ।

नेपालका साहै कम ओजनका मानिएका परराष्ट्रमन्त्री प्रदीप ज्ञावलीलाई चीनसँग व्यापारिक र कूटनीतिक युद्ध गरिरहेको हेमिवेट अमेरिकी विदेशमन्त्री माइक पो

• सामसङ्गले घटायो

स्मार्ट फोन र ट्याबको मूल्य

सामसङ्गले ३ मोडेलका स्मार्ट फोन र ट्याबमा मूल्य घटाएको छ। कम्पनीले नेपाली बजारमा ग्यालेक्सी नोट १० लाइट, ग्यालेक्सी ए७९, ग्यालेक्सी ए५१ र ट्याब ए७०.१ को मूल्य घटाएको जनाएको छ।

पहिले ६७ हजार ६ सय रुपैयाँ रहेको ग्यालेक्सी नोट १० लाइटको मूल्य ८ हजार ६ सय रुपैयाँ घटाएको कम्पनीले जानकारी दिएको छ। अब बजारमा ५९ हजार

रुपैयाँमा यो ग्यालेक्सी नोट १० किन्न पाइन्छ। यसमा ६७ इन्चको डिस्प्ले, एयर एक्सन रहेको एस-पेन, सुपर फास्ट चार्जिङ, ४ हजार ५ सय एमएच व्याट्री र १ टिबीसम्म एक्सपार्डेबल सुविधासहित १ सय २८ जिबी स्टोरेज रहेको कम्पनीले जनाएको छ।

त्यसै, ग्यालेक्सी ए७९ को मूल्य ३ हजार ६ सय रुपैयाँ घटाएको छ। पहिले यसको मूल्य ५३ हजार ६ सय रुपैयाँ रहेको अब ५० हजार रुपैयाँ कायम गरिएको छ। यसमा रहेको ६७ इन्च डिस्प्लेले आकर्षक भिडियो क्वालिटी दिने र ६४ एमपी क्यामेराले जीवन्त तरिखर उतार्ने कम्पनीको दाबी छ। ग्यालेक्सी ए५१ को मूल्य पनि १३ सय रुपैयाँ घटाइएको छ।

पहिले ४१ हजार ३ सय रुपैयाँ मूल्य रहेको यो मोबाइल अब ४० हजार रुपैयाँमै पाइने भएको छ। यो स्मार्ट फोनको ६.५ इन्च डिस्प्लेमा आकर्षक भिडियो क्वालिटी रहेको र ४८ एमपी क्यामेराले उत्कृष्ट फोटो तथा भिडियो खिचन सकिने कम्पनीको दाबी छ।

त्यसै, कम्पनीले ग्यालेक्सी ट्याब ए७०.१ मा २ हजार रुपैयाँ क्यास ब्याक अफर दिएको छ। यसको मूल्य ३४ हजार ३ सय रुपैयाँ रहेको अब ३२ हजार ३ सय रुपैयाँ बनाएको छ। यसमा रहेको १०.१ इन्चको डिस्प्ले र किड्स मोडका कारण बालबालिकाका लागि उपयुक्त रहेको कम्पनीले जनाएको छ।

• भाटभटेनी ग्रुपले भाटभटेनी मन्दिरमा सत्तल बनाइदिने

भाटभटेनी ग्रुपले नक्सालको भाटभटेनी मन्दिर परिसरमा सत्तल निर्माण गरिदिने भएको छ। ग्रुपले

२ करोड लागतमा दुईतले सत्तल निर्माण गर्ने भएको हो। भवनको शिलान्यास उपप्रधान तथा रक्षामन्त्री ईश्वर पोखरेलले सोमबार बिहान गरेका छन्।

भाटभटेनीका अध्यक्ष तथा प्रबन्ध निर्देशक मीनबहादुर गुरुङले भाटभटेनी मन्दिर परिसरमा ग्यालेक्सी ए५१ र ट्याब ए७०.१ को मूल्य घटाएको जनाएको छ। अब बजारमा ५९ हजार

• राष्ट्रिय वाणिज्य

बैंकद्वारा खानेपानी वितरण

राष्ट्रिय वाणिज्य बैंकले सरकारले सञ्चालन गरिरेहका विभिन्न होलिडॉल सेन्टरहरूमा खानेपानी वितरण गरेको छ। बैंकले कोरोना महामारीको अवस्थामा देशबाहिरबाट आएका नागरिकलाई विमानस्थलमा अवतरण गरिसकेपछि राखे होलिडॉल सेन्टरमा खानेपानी उपलब्ध गराउने छ।

होलिडॉल सेन्टरहरूको व्यवस्थापन नेपाली सेना तथा खानेपानी, खाद्य सामग्रीलागायतको व्यवस्था नेपाल रेडक्रसको अग्रवालमा भइरहेको छ। यसअन्तर्गत बैंकको बागमती प्रदेश कार्यालयमार्फत तीनवटा होलिडॉल सेन्टरमा सात दिनका लागि खानेपानी व्यवस्था गर्ने जिम्मा लिएको छ।

बैंकको प्रदेश कार्यालयकी प्रादेशिक प्रबन्धक सोनी श्रेष्ठले नेपाल रेडक्रस सोसाइटीका पदाधिकारीहरूको उपस्थितिमा काठमाडौं उपत्यकाको बसुन्धरा तथा धुम्काराहीमा रहेका ३ वटा होलिडॉल सेन्टरमा नेपाली सेनाका अधिकृतलाई खानेपानी व्यवस्थापन गर्ने जिम्मा लिएको जानकारी गराउंदै आवश्यक पर्ने खानेपानी हस्तान्तरण गरेको जनाइएको छ। बैंकले ७७ वटे जिल्लामा २ सय ४० शाखा, २ सय ५ एटिएम र १३ वटा शाखाहित बैंकिङमार्फत ग्राहकलाई सेवा दिइरहेको जनाएको छ। कार्यक्रममा उपग्राहकमन्त्री पोखरेलले व्यवसायी गुरुङलोको प्रश्नसा गर्दै उनलाई अनुसरण गर्दै समाजसेवा गर्ने चाहनेहरू अधि बढ्नुपर्ने बताए। पुर्खाहरूले निर्माण गरेका चिजहरूलाई नष्ट हुनबाट बचाउनुपर्ने उनको भनाइ थिए।

• स्मार्ट डोकोमा

आइएमएस ग्रुपको लगानी

आइएमएस रुपले इ-कमर्स लेटरफर्म स्मार्ट डोकोमा लगानी गर्ने भएको छ। ग्रुपले अनलाइन सपिडको उच्चल विविष्ट रहेको निष्कर्ष निकाल्दै स्मार्ट डोकोमा लगानी सम्भौता गरेको हो।

१५ असारदेखि नै स्मार्ट डोकोमो हिस्सेदारी प्राप्त

कपोरेट

हुने कम्पनीले जनाएको छ। कम्पनीले कति प्रतिशत हिस्सेदारी प्राप्त गरेको भन्ने विषयमा भने खुलाएको छैन। रुपका अध्यक्ष तथा प्रमुख कार्यकारी अधिकृत दिक्षेश मलहोत्राले स्मार्ट फोन र अनलाइन क्षेत्रमा भएको विकाससँगै इ-कमर्समा पनि तूले सम्भावना रहेको बताए। उनले भने, विश्व महामारीको चेपेटामा परिरहेको वेला ग्राहकहरू आक्रामक स्थान अनलाइन सपिडको प्रयोग गरिरहेको अवस्थामा हामीले निकट भविष्यमा इ-कमर्सको व्यवसाय फस्टाउन्डे गइरहेको देखेकाले स्मार्ट डोकोमा लगानी गरेका हाँ।

अब स्मार्ट डोकोमो ग्राहक अनुभवमा उल्लेख्य वृद्धि गर्नु आप्नो उद्देश्य रहेको उनको भनाइ छ। ग्राहकको सकारात्मक र नकारात्मक प्रतिक्रियाबाट धैरै सचेत र चेत रहेंदै गएका ग्राहकका जिज्ञासालाई सम्बोधन गर्नु

र निर्देशित गर्न उनको भनाइ थिए। त्यस्तै, वेबसाइट र मोबाइल एप्लिकेशनलाई सुधार गर्दै स्मार्ट डोको प्रयोगकर्तालाई सहज र आकर्षक इन्टरफेसको अनुभव गराउने उनले बताए।

स्मार्ट डोकोले अधिकृत कम्पनीहरूबाट केवल जेनुइन सामानहरू अर्डर गर्न र केही घन्टामै ग्राहकको डोकामा पुऱ्याउन सहज सुविधा प्रदान गर्दै आएको जनाएको छ। कम्पनीले रिडरोडिभित्र निःशुल्क डेलिभरी, रिवार्ड प्लाइन्ट सिस्टम, स्मार्ट डोको एक्सप्रेसिभ उत्पादनहरू, सजिले रिटर्न पोलिसी, छुट कुपन, बहुभूतानी विकल्पलगायतका सुविधा दिई आएको दाबी गरेको छ।

• सिद्धार्थ बैंक र एफवान सफ्टबीच सम्झौता

सिद्धार्थ बैंक र एफवान सफ्ट इन्टरनेशनलबीच इन्वेस्टिंग डिस्काउन्टिंग सेवाको निमित्त विवक भुक्तानी प्लाटफर्म प्रयोगका लागि सम्झौता भएको छ। विवक भुक्तानी नेपालका लागि नवीनतम अनलाइन इन्वेस्टिंग डिस्काउन्टिंग तथा रिभर्स फ्याक्टरिंग प्लाटफर्म युक्त एड सक्षम एक्सेस दू फाइनान्स कार्यक्रमसँगको साफेदारीमा एफवान सप्ट इन्टरनेशनलले तयार पारेको हो।

सम्झौताअनुसार सिद्धार्थ बैंकले आइएमएस ग्राहकलाई इन्वेस्टिंग डिस्काउन्टिंग सेवा उपलब्ध गराउनेछ। एफवान

सफ्टले त्यसको व्यवस्थापन तथा प्राविधिक सहयोग गर्नेछ।

यो विभिन्न प्रकारका सामान तथा सेवा उपलब्ध गराउने आपूर्तिकर्ताहरू, ती सामान तथा सेवा किन्तु ऋता कम्पनीहरू र ती कम्पनीहस्तांग आबद्ध बैंकलाई एक ठाँड़ा ल्याउने सफ्टवेयर भएको कम्पनीले जनाएको छ। सप्लायरले यो प्लाटफर्म प्रयोग गरी आपूर्ति गरिएको सामान तथा सेवाको विल ऋता कम्पनीबाट प्रमाणित गर्न पारेछ। त्यही प्रमाणित विल बैंकमा प्रस्तुत गरी तुरन्त रकम भुक्तानी लिन पाउने जनाइएको छ।

• महालक्ष्मी विकास बैंकद्वारा विद्यालयलाई सहयोग

महालक्ष्मी विकास बैंकले मकावानपुर र चितवनका विद्यालयलाई सहयोग गरेको छ। बैंकले हेट्टौंडा गर्दा बैंकले आप्नो सेवाशुल्क कटाई भुक्तानी गर्नेछ र पछि तोकिएको मितिमा बिलको सम्पूर्ण रकम ऋता कम्पनीबाट प्राप्त गर्ने जनाइएको छ। अधिकांश कारोबार उधारमा हुने नेपालको व्यापारिक परिवेशमा विवक भुक्तानी एकदमै सान्दर्भिक र लाभदायक हुने विश्वास सिद्धार्थ बैंक तथा एफवान सफ्टले लिएको जनाएका छन्।

महालक्ष्मी विकास बैंक लि.

Mahalaxmi Bikas Bank Ltd.

नेपाल राष्ट्र बैंकबाट 'ब' बाटो राष्ट्रिय तरिको इन्ड्रावत्र प्राप्त संस्था

हेट्टौंडा शाखा प्रबन्धक शम्पुरसाद पराजुलीले रोटरी क्लब अफ हेट्टौंडाका अध्यक्ष इन्द्रप्रसाद नेपाललाई १ लाख ५० हजार रुपैयाँको चेक दिइरहेका थाएँ।

त्यसै, चितवन इच्छापालिकाका शाखा प्रबन्धक श्यामबाबु तिमिलिङ्सनाले रोटरी क्लब अफ नारायणी मिडटाउनका अध्यक्ष अशोष भण्डारीलाई १ लाख ५० हजार रुपैयाँको चेक हस्तान्तरण गरेको बैंकले जनाएको छ।

नेपाल इन्स्योरेन्स

Kamaladi, Kathmandu, GPO Box: 3623, Nepal
Tel: 4221353, 4228690, 42

